

BIJLAGE 3 Toelichting op de zienswijzen van de participanten

Hierbij zijn als bijlage de zienswijzen van Hilversum, Gooise Meren en Laren weergegeven met daaronder de vastgestelde toelichting namens het bestuur van het Goois Natuurreservaat.

Deze toelichting hoort bij het volgende bestuursbesluit:

Het bestuur van Stichting Goois Natuurreservaat heeft kennisgenomen van de zienswijzen van de gemeente Hilversum, Gooise Meren en Laren, en de instemming op de voorgelegde stukken door de gemeente Huizen en Blaricum, stelt vast dat andere reacties van de participanten niet zijn ontvangen, en besluit bij deze:

- a. vast te stellen: een korte toelichting op de verschillen in bedragen tussen jaarrekening, -verslag en het jaarplan 2019, zoals is opgenomen in bijlage 1 en 2.*
- b. vast te stellen: een toelichting op de zienswijzen, overeenkomstig met de opgenomen onderbouwing in dit bestuursvoorstel.*
- c. vast te stellen: de uitvoeringsbegroting 2020-2023 Stichting Goois Natuurreservaat (versie d.d. 16-07-2019) en de Begroting Stichting Goois Natuurreservaat 2021*
- d. deze besluiten en bijbehorende toelichting op te nemen in de bestuurlijke informatiebrief 2020-2 die naar alle participanten gestuurd zal worden.*

1A De zienswijze van de participant Hilversum is als volgt:

De gemeenteraad van Hilversum is overwegend positief over de voorgelegde jaarstukken en begroting, maar heeft wel enkele vragen.

Jaarstukken 2019

In de jaarstukken staat duidelijk omschreven wat er door het GNR gedaan en bereikt is, evenals de verantwoording van de financiële middelen. Gemist wordt een omschrijving van de afwijkingen ten opzichte van het eerdere Jaarplan GNR 2019. Gevraagd wordt een overzicht te verstrekken met een korte toelichting van de belangrijkste materiële afwijkingen ten opzichte van het Jaarplan GNR 2019.

Begroting 2021

Begin dit jaar hebben het Rijk en de provincies hun doelen en ambities voor de “Bossenstrategie” gepubliceerd (kamerbrief Schouten 3 februari 2020). Daarin staan ook richtlijnen voor bomenkap. Gevraagd wordt wat het effect daarvan is op de plannen van het GNR de komende jaren en in het bijzonder voor de heideverbinding Hoorneboeg en natuurbrug N525 en tevens of er effecten zijn te verwachten op de begroting 2021.

Fondsenwerving

De gemeente Hilversum benadrukt in haar reactie het belang van fondsenwerving, vanwege de hoge waarde die wordt gehecht aan een breed maatschappelijk draagvlak voor het GNR (Gooise bewoners, bedrijven, leden/donateurs van het GNR en steun van landelijke stichtingen, die gericht zijn op maatschappelijke doelen). Gezien wordt dat inspanningen om meer fondsen te werven terugkomen in de jaarstukken en begroting. Gevraagd wordt de fondsenwerving waar mogelijk te intensiveren en transparant in beeld te brengen wat de effecten en opbrengsten hiervan zijn. Ook wordt gevraagd de actuele meerwaarde van de Stichting Steun GNR te verduidelijken, om het gesprek hierover te kunnen voeren.

Waardering voor GNR als samenwerkingspartner

De gemeente Hilversum stelt vast dat zij participant van het eerste uur van de Stichting GNR is; zij merkt de positieve effecten van de versterking van de GNR werkorganisatie, als resultaat van de “transitie GNR” van de afgelopen jaren. Zij spreekt waardering uit voor de inzet van het GNR om vroegtijdig mee te denken over ontwikkelingen in en rondom Hilversum, zoals de Omgevingsvisie Hilversum en het nieuwe Programma Groen van de gemeente. Omgekeerd, merken we dat het GNR ook sterker inzet op samenwerking bij hun projecten. Dat betreft zowel de voorbereiding van de nieuwe beheersvisie van GNR, als natuurprojecten die dichtbij Hilversum liggen, zoals de Groene Schakel, de natuurbrug over de N525 en natuurontwikkeling Huydecopersweg. De projecten verlopen daardoor soepeler en beter. Dat geldt ook voor de betrokkenheid van het GNR bij gemeentelijke ontwikkellocaties naast het natuurreservaat, zoals Arenapark. Een blijvend aandachtspunt naar het inzicht van de gemeente is Monnikenberg, want de vele ontwikkelingen hebben effect op de balans tussen natuur en toegankelijkheid. Dit vraagt om blijvende aandacht voor goed overleg met alle betrokken partijen.

De gemeente geeft ook aan dat zij heel benieuwd is naar de nieuwe beheersvisie, die GNR aan het opstellen is en nodigt het GNR van harte uit om deze te komen presenteren, bijvoorbeeld in een beeldvormende sessie van de gemeenteraad.

De gemeenteraad verneemt graag hoe wordt omgegaan met deze zienswijze en verzoekt de ingekomen zienswijzen op deze jaarstukken en begroting te bundelen en de raad via de griffie hiervan op de hoogte te stellen.

1B Reactie op de zienswijze van de participant Hilversum:

Jaarstukken 2019

Het is juist dat er behoorlijke verschillen zijn opgetreden als het Jaarplan 2019 wordt vergeleken met de Jaarrekening 2019, voor zowel de beheerkosten als voor de projecten. In de jaarrekening 2019 is in bijlage 5 een uitgebreide toelichting opgenomen op het verschil in cijfers tussen de gewijzigde begroting 2019 en de jaarrekening 2019 (blz 52-60). De betreffende bijlage is hier als bijlage 1 nog een keer toegevoegd.

Daarnaast is in het bestuursvoorstel (blz 5-7) met betrekking tot de vaststelling van de jaarrekening een verkorte analyse van het jaarrekeningresultaat 2019 opgenomen, waarbij de gerealiseerde voor- en nadelen ten opzichte van het vastgestelde jaarplan 2019 met een korte toelichting op de oorzaken zijn opgenomen (zie bijlage 2).

In het document jaarverslag is geen uitgebreide toelichting op de cijfers opgenomen omdat het een publieksvriendelijk document betreft. Hierin is alleen ter informatie een verkort exploitatieoverzicht en de verkorte balans opgenomen.

Begroting 2021

De Bossenstrategie van het Rijk zal zeker doorwerken in het beheerbeleid van GNR. Aspecten zoals terughoudend zijn met boskap, alleen wanneer dit in het belang is van de biodiversiteit, de teruglopende vitaliteit en kwaliteit van de bestaande bossen, de bijdrage van bossen aan CO2-vastlegging en het vraagstuk van compensatie indien het noodzakelijk is om bos te kappen, zijn allemaal actueel en relevant voor de Gooise Natuur. De wens om het bosareaal met 10% uit te

breiden (37.000 hectare op de schaal van Nederland) zal in het Gooi gezien de ruimtelijke beperkingen, nauwelijks mogelijk zijn. Deze in de Bossenstrategie geformuleerde aspecten zullen een plaats krijgen in de beheervisie Goois Natuurreservaat 2020-2031 die eind 2020 aan het bestuur van de stichting ter vaststelling wordt voorgelegd. Overigens zullen we graag de beheervisie komen presenteren in (bijvoorbeeld de beeldvormende sessies voor) de gemeenteraden van de Gooise gemeenten.

Het is juist dat een aantal aspecten uit de Bossenstrategie ook nadrukkelijk spelen binnen het project natuurverbinding Hoorneboeg en bij natuurbrug N525. Daar wordt apart naar gekeken en de resultaten ervan worden vastgelegd in een geactualiseerd plan van aanpak en met de bij het project betrokken partijen tijdig besproken.

Fondsenwerving

Fondsenwerving heeft veel aandacht. Er is inmiddels voor de werkorganisatie door de recent aangestelde medewerkers fondsenwerving en communicatie een strategische visie op communicatie en fondsenwerving opgesteld waarin wordt uitgewerkt op welke wijze communicatie en fondsenwerving zal plaatsvinden en zal gaan bijdragen aan draagvlak en het verkrijgen van extra financiële middelen. In 2020 is veel aandacht uitgegaan naar het opstarten en optimaliseren van de (online) wervingsinfrastructuur en het in kaart brengen van kansrijke methoden en momenten voor fondsenwerving. In verband met de coronacrisis is het accent komen te liggen op wervingsmethoden die goed op afstand kunnen worden ingezet, zoals het werven van nieuwe donateurs, het verwerven van extra giften onder de bestaande donateursachterban en potentiële donateurs en het ontwikkelen van de brochure nalatenschap. Voor 2021 staat samenwerking met bedrijven hoog op de agenda, evenals het optimaliseren van online werving en het ontwikkelen van verdienmodellen. In het jaarverslag van 2020 zal worden ingegaan op de effecten en opbrengsten van de fondsenwervingsactiviteiten die in dat jaar hebben plaatsgevonden.

De gemeente verzoekt de actuele meerwaarde van de Stichting Steun in beeld te brengen om hierover het gesprek te kunnen voeren. Hierover kan het volgende worden aangegeven.

De Stichting Steun heeft tot doel de belangrijke bijdragen van de Nationale Postcode Loterij (NPL) maar daarnaast ook private giften en bijdragen van begunstigers te ontvangen, te beheren en met die financiële middelen natuur-, recreatie- en educatieprojecten van Stichting Goois Natuurreservaat te ondersteunen. De Steunstichting draagt niet bij aan de exploitatielasten – dat is in hun statuten vastgelegd – en stelt dus alleen middelen ter beschikking voor bijzondere projecten en activiteiten die anders niet mogelijk zouden zijn. Dit beginsel vormt het ‘fundament’ voor afspraken tussen de Nationale Postcode Loterij (NPL), GNR en de Steunstichting. De NPL heeft middels voorwaarden in een tripartite overeenkomst vastgelegd dat de gift aan GNR, op dit moment 900.000 per jaar, wordt overgemaakt aan de Stichting Steun. Op basis van deze overeenkomst, kan het GNR de voor haar zeer belangrijke financiële bijdrage van de NPL ontvangen.

Daarnaast heeft de Stichting Steun een belangrijke meerwaarde voor het GNR in het binnenhalen van particuliere giften, legaten en nalatenschappen. De stichting Steun maakt geen kosten en de bestuursleden doen hun werk zonder bezoldiging. Giften en nalatenschappen zijn voor de gevers aantrekkelijker als de gelden naar een stichting gaan die bewaakt dat het naar extra projecten en activiteiten in de natuur gaat. En niet naar lopende kosten van de werkorganisatie. Dit effect wordt versterkt doordat we via de Stichting Steun het CBF-keurmerk hebben gekregen als erkend goed doel (zie ook: <https://www.cbf.nl/organisatie/steun-goois-natuurreservaat>). Uiteraard worden het jaarverslag en de jaarrekening van de Stichting Steun jaarlijks door een accountant gecontroleerd. Er zijn goede werkafspraken voor de wijze van aanvragen van fondsen bij de stichting Steun voor extra activiteiten en projecten in de natuur. Een aanvraag voor een bijdrage bij Stichting Steun loopt

altijd via het bestuur van GNR. De meeste projecten worden opgenomen in het beleidsplan GNR en het daarbij behorende projectenprogramma. Na goedkeuring door het bestuur van het beleidsplan en het projectenprogramma, stelt de Steunstichting de benodigde middelen ter beschikking. Incidenteel worden losse aanvragen in het bestuur vastgesteld en voorgedragen voor financiering door de steunstichting. Op deze wijze houdt het bestuur GNR grip op de activiteiten en bijbehorende financiering.

Waardering voor GNR als samenwerkingspartner

Wij stellen het erg op prijs dat de gemeente Hilversum haar waardering heeft geuit voor de inzet die wordt gepleegd om als samenwerkingspartner zichtbaar en herkenbaar te zijn. In de wetenschap dat dit ook burgers en organisaties niet ontgaat, zullen we hier blijvend ons best voor doen.

2A De zienswijze van de participant Gooise Meren is als volgt:

1. De gemeenteraad van Gooise Meren heeft kennisgenomen van het jaarverslag 2019, het beleidsplan 2020-2023 van Stichting Goois Natuurreservaat, de begroting 2021 en de meerjarenbegroting 2021– 2024.
2. De gemeenteraad geeft het GNR de volgende punten mee:
 - Waardering voor inzet, de ontwikkeling van de organisatie en de goede samenwerking met partners en gemeenten
 - Aandacht te hebben voor reservepositie, financiële gevolgen corona en een reële raming voor fondsenverwerving
3. De gemeenteraad van Gooise Meren wil de bijdrage aan de prijsstijging voor 2021 beperken tot 0,9% i.p.v. de 1,8%.

2B Reactie op de zienswijze van de participant Gooise Meren:

Het bestuur van het GNR is verheugd te vernemen dat er vanuit de participant Gooise Meren waardering is voor de inzet, de ontwikkeling van de organisatie en de goede samenwerking met partners en gemeenten. Waarvoor onze dank.

De zorgen c.q. de aandacht die de participant Gooise Meren vraagt voor een aantal ontwikkelingen in de (meerjaren)begroting delen wij.

Met betrekking tot de reserve positie merken we op dat weliswaar de stand van de Algemene reserve niet al te hoog is, wel willen wij er op wijzen dat rekening houdende met de huidige bijzondere omstandigheden de totale reserve positie (inclusief bestemmingsreserves) eind 2020 naar verwachting ca € 1,25 miljoen bedraagt. Hierin zijn dan al de negatieve effecten op de inkomsten van het GNR als gevolg van de Covid-19 maatregelen in verdisconteerd.

Deze negatieve effecten doen/deden ze zich met name voor bij de inkomstenposten die het gevolg zijn van het gebruik (huur en pacht) van onze terreinen. Een totale lockdown waarbij buitenactiviteiten niet of nauwelijks meer zijn toegestaan heeft forse consequenties voor de inkomsten van het GNR. Bij een beperkte lockdown heeft dit weinig tot geen invloed. De verwachting is dan ook dat als de huidige omstandigheden niet verslechteren. De structurele effecten op de inkomsten van het GNR vrij beperkt zullen zijn. De totale reserve positie beoordelen wij dan ook als nog toereikend.

Ten aanzien van de opmerking over een reële raming voor fondsenverwerving kunnen we verwijzen naar de uitgebreide reactie op dit onderdeel van de zienswijze van de participant Hilversum.

Beperking prijsstijging 2021 en verder.

In het kader van de transitie van het GNR in 2016 is als afzonderlijk project de systematiek van de prijs- en looncompensatie uitgebreid aan de orde geweest.

Het genomen besluit op 22 december 2016 luidde destijds: Het Dagelijks Bestuur besluit de ontwikkeling van lonen en prijzen in de begroting realistisch te ramen en in de jaarstukken te verantwoorden.

Het belangrijkste argument uit de bestuursnotitie van destijds om bovengenoemd besluit te nemen is hieronder weergegeven.

“Redenerend vanuit een goed en transparant bestuur en vanuit een solide bedrijfsvoering is het van groot belang de hoogte van de participantenbijdrage te bepalen door een integrale afweging in de begroting van het GNR (wat vraagt het GNR en waarom) en in de begrotingen van de participanten (wat krijgt het GNR en waarom). Dat is een hoofddoelstelling van het nu in uitvoering genomen Transitieplan 2016 dat er immers op gericht is dat voor elkaar te krijgen. Nu dit inderdaad bereikt zal worden mag het niet meer aan de orde zijn dat er sturing plaatsvindt op uitsluitend een financieel criterium waarbij er geen relatie met de inhoud wordt gelegd.”

De argumentatie die aan het destijds genomen besluit ten grondslag lag is ook nu nog onverkort van toepassing. Door niet of maar deels een prijscompensatie toe te staan, wordt er feitelijk een algemene budgetkorting doorgevoerd zonder daarbij beleidsinhoudelijk keuzes te maken.

Het bestuur van het GNR neemt het voorstel van de participant Gooise Meren om de prijsstijging in de begroting 2021 tot 0,9% te beperken op grond van de eerder gevoerde discussie en argumentatie daarom niet over.

3A De zienswijze van de participant Laren is als volgt:

De gemeenteraad van Laren in openbare vergadering bijeen op 30 september 2020; besluit in de zienswijzebrief aan het GNR de volgende tekst op te nemen.

“Ongetwijfeld is het u bekend dat de financiën van vrijwel alle gemeenten in Nederland onder grote druk staan. Helaas vormen de gemeenten in de regio Gooi en Vechtstreek daarop geen uitzondering. Daarom wordt het GNR:

- a. opgeroepen qua financiën rekening te houden met de financiële positie van de gemeente Laren;
- b. gewezen op de financiële risico's verbonden aan de te verwachten (eventuele) uittreding van 2 participanten voor de achterblijvende participanten waaronder de gemeente Laren.

Concreet betekent dit, deze twee uitgangspunten in ogenschouw nemende, dat de volgende lijn gevolgd dient te worden voor de begroting 2021 e.v.:

1. In beginsel geen nieuw beleid in 2021 en komende jaren voorstellen, waarbij de bijdragen en de risico's voor de gemeenten toenemen;
2. Alleen nieuw beleid in 2021 en komende jaren voor te stellen, waarbij in beginsel oud beleid wordt ingeleverd;
3. Voordelen in de jaarstukken 2021 vloeien terug naar de gemeenten;

4. De bestemmingsreserves herbeoordelen op concreet aanwezige en uitgewerkte plannen;
5. In de begroting 2021 de materiële kosten niet indexeren en voor de lonen de CAO afspraken volgen;
6. Anticiperen op het eventuele uittreden van de gemeente Amsterdam en de provincie Noord-Holland, onder andere in de eigen bedrijfsvoering en de te sluiten contracten.

Daarnaast staat het u vrij om zelf met voorstellen te komen om het gewenste financiële effect te bewerkstelligen. Wij zullen uw toekomstige kaderbrieven, voorstellen, jaarstukken, resultaatbestemmingen, begrotingen en begrotingswijzigingen toetsen aan bovengenoemde lijn, en wij verzoeken u er bij het opstellen ervan rekening mee te houden.”

3B Reactie op de zienswijze van de participant Laren:

Bij punt a. wordt opgeroepen rekening te houden met de financiële positie van gemeente Laren. We erkennen deze zorg. Omgekeerd geldt hetzelfde voor de financiële positie van het Goois Natuurreservaat, dit is toegelicht in de reactie bij de zienswijze van Gooise meren.

Bij punt b. wordt gewezen op mogelijke financiële risico's die verbonden zijn aan de te verwachten uittreding van Amsterdam en Provincie Noord-Holland. Hierover kan vanuit de positie van de Stichting Goois Natuurreservaat het volgende worden aangegeven. De stichting is wel belanghebbend, maar geen directe gesprekspartner bij de besprekingen over de uittreding. De besprekingen vinden plaats tussen de uittredende en de gezamenlijke overblijvende participanten. Een belangrijk punt van de besprekingen is de mogelijke vergoeding die de uittredende partijen dienen te betalen om de overblijvende partijen adequaat te compenseren voor de kosten van instandhouding van de stichting c.q. de jaarlijks terugkerende bijdragen in de exploitatiekosten. Als de vergoeding adequaat is, zijn de financiële risico's beperkt.

Stichting Goois Natuurreservaat is zich goed bewust dat er financiële risico's zijn voor de achterblijvende participanten. Hierbij is het ook goed te onderkennen dat het niet in de macht van de Stichting Goois Natuurreservaat ligt om hierop invloed uit te oefenen.

Vanuit het perspectief van Stichting Goois Natuurreservaat is het essentieel dat de uittreding van Amsterdam en Provincie N-H geen invloed heeft op de jaarlijkse exploitatiebegroting van het GNR zodat de continuïteit van GNR wordt gewaarborgd, er geen afbreuk wordt gedaan aan de bescherming, aan het natuur- en recreatiebeheer en aan het draagvlak bij de inwoners van het Gooi.

Voor de voorgestelde lijn ten aanzien van de begroting 2021 e.v., uitgewerkt in de punten 1 tot en met 6 kunnen we het volgende opmerken. Het GNR werkt geen voorstellen uit die leiden tot extra kosten voor de participanten en houdt zich aan de meerjarenbegroting zoals die is vastgesteld. Dat betekent ook dat nieuw beleid alleen kan, als dit geen extra financiële consequenties heeft. Ten aanzien van punt 3 van de zienswijze van Laren wordt opgemerkt dat het bestuur van het GNR jaarlijks bij het vaststellen van de jaarrekening de bestemming van het exploitatieresultaat bepaalt. Dit geldt zowel voor het afdekken van een eventueel tekort als wel de bestemming van een eventueel overschot. Hierbij wordt opgemerkt dat als gevolg van deze werkwijze het GNR de afgelopen jaren in staat is gebleken om via haar egalisatie- en bestemmingsreserves de participantenbijdragen op het geraamde niveau van het betreffende dienstjaar te houden. Met betrekking tot de bestemmingsreserves geldt dat jaarlijks bij het opmaken van de jaarstukken de hoogte en het doel waarvoor ze gevormd zijn getoetst worden. De bestemmingsreserves zijn benodigd om toekomstige (vervangings)investeringen/uitgaven/verplichtingen en/of periodiek terugkerend (groot) onderhoud te kunnen afdekken, zonder dat hiervoor extra beroep moet worden gedaan om financiële bijdragen van de participanten (zie ook de toelichting bij punt 3).

Voor een reactie op punt 5 wordt verwezen naar de reactie op de zienswijze van de participant Gooise Meren.

Voor punt 6 zie de reactie hierboven onder b., waarbij tevens aangetekend wordt dat de bedrijfsvoering en afgesloten contracten gebaseerd zijn op de statutaire doelstellingen van het GNR. Deze doelstellingen zijn vertaald in een aantal beleidstukken, waaronder het vastgestelde beleidsplan 2020-2023 en de (meerjaren)begroting. Onafhankelijk van het feit of er participanten uit de stichting willen uittreden.